

Guvernul Republicii Moldova
Ministerul finanțelor
Agenției Achizițiilor Publice
Partenerilor de dezvoltare
Autorităților publice locale
Mass-media

DECLARAȚIA CALM

privind sistarea temporară a publicării în Buletinul Achizițiilor Publice a invitațiilor de participare la procedurile de achiziții publice de bunuri, servicii și lucrări și efectul asupra administrației publice locale (APL)

Prin prezenta Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) atrage atenția factorilor decizionali și opiniei publice **asupra gravelor încălcări ale principiilor constituționale a autonomiei locale în legătură cu blocarea procesului de achiziții publice și a proiectelor investiționale la nivel local în rezultatul acțiunilor Agenției Achiziții Publice (AAP)** privind sistarea temporară a publicării în Buletinul Achizițiilor Publice a invitațiilor de participare la procedurile de achiziții publice de bunuri, servicii și lucrări.

În special, Agenția Achiziții Publice (AAP) menționează în comunicatul său că „în contextul evoluțiilor macroeconomice nefavorabile și insuficienței surselor interne (VMS și veniturile din privatizare) și externe (împrumutul Băncii Mondiale, DPO) de finanțare a deficitului bugetar aprobat pe anul 2015, Ministerul Finanțelor prin scrisoarea nr. 12/AP-09/100 din 01.07.2015 a informat Agenția Achiziții Publice despre aplicarea procedurii de suspendare a cheltuielilor bugetare, conform art.10 și art.40 din Legea nr.847-XIII din 24 mai 1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar (cu modificările ulterioare)”¹. Drept urmare, AAP stabilește că în baza cadrului legal existent, finanțarea de la bugetul de stat se va efectua doar pe cheltuielile cele mai necesare, care asigură funcționalitatea instituțiilor bugetare (cheltuieli de personal, cheltuieli de regie și alte cheltuieli fără care instituția n-ar putea funcționa), în rest, cheltuielile ce țin de procurări, reparații și investiții urmează să fie suspendate atât la componenta de bază cit și la componentele mijloace speciale și fonduri speciale. În acest sens, întru evitarea unor blocaje financiare, generate de neplățile în sectorul bugetar, AAP, ***începând cu data de 07.07.2015 sistează temporar publicarea în Buletinul Achizițiilor Publice a invitațiilor de participare la procedurile de achiziții publice de bunuri, servicii și lucrări.***

Analizând acțiunile autorităților administrației publice centrale de specialitate prin pizma principiilor constituționale și legale de organizare și funcționare a colectivităților locale în general și APL în special, ținem să menționăm următoarele.

¹<http://www.tender.gov.md/ro/content/comunicat-privind-sistarea-temporar%C4%83-public%C4%83rii-%C3%AEen-buletinul-achizi%C8%9Biilor-publice> – accesat la 15.07.2015

Articolul 109 din Constituția Republicii Moldova statuează că APL în unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile autonomiei locale, descentralizării serviciilor publice, eligibilității autorităților publice locale și consultării cetățenilor în probleme locale de interes deosebit.

Conform art. 7 din Legea privind administrația publică locală, nr. 436-XVI din 28.12.2006, în realizarea competențelor lor, autoritățile administrației publice locale *dispun de autonomie, consfințită și garantată prin Constituția Republicii Moldova, Carta Europeană a Autonomiei Locale și prin alte tratate la care Republica Moldova este parte.*

Conform art. 3 din Legea privind descentralizarea administrativă, nr. 435-XVI din 28.12.2006 principiul autonomiei locale presupune garantarea dreptului și capacității efective a autorităților publice locale de a reglementa și gestiona, conform legii, sub propria lor responsabilitate și în interesul populației locale, o parte importantă din treburile publice, inclusiv, în cazul nostru, achizițiile publice locale, care sunt legate de gestionarea patrimoniului local și altor bunuri și servicii.

De asemenea conform Legii respective este stabilit și principiul integrității competențelor, care presupune că orice competență atribuită autorităților publice locale trebuie să fie deplină și exclusivă, exercitarea acesteia nu poate fi contestată sau limitată de o altă autoritate decât în cazurile prevăzute de **lege**.

Reieșind din comunicatul AAP, considerăm că a avut loc amestecul neîntemeiat și ilegal al autorităților administrației publice centrale (Ministerul Finanțelor și AAP) în treburile locale printr-o scrisoare cu referințe la art.10 și art.40 din Legea nr.847-XIII din 24 mai 1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar și acțiunile corespunzătoare a AAP. Prevederile legale invocate în scrisoare de Ministerul Finanțelor se referă la procesul executării doar a bugetului de stat, adică cităm „Ministerul Finanțelor poate bloca cheltuielile în quantum suficient pentru menținerea nivelului deficitului aprobat prin legea bugetară anuală, cu excepția cheltuielilor prioritare stabilite la art.10 alin.(4) din Lege, informând despre aceasta autoritățile publice centrale”. Deși, era necesar să fie făcute referințe la Legea privind finanțele publice locale, ca lege specială pentru APL. Printre altele, Legea finanțelor publice locale prevede unele limitări din partea organului central de specialitate, însă nici una din ele nu se încadrează în situația examinată. Iar prin art. 3 al Legii 397, de fapt se garantează autonomia financiară și stabilește că *Bugetele UAT constituie elemente independente, care se elaborează, se aprobă și se execută în condiții de autonomie financiară Prin urmare, APL au fost limitate nejustificat în efectuarea achizițiilor publice, care pot fi din diferite surse, ale bugetului local sau inclusiv cele a donatorilor și care nu au legătură cu bugetul de stat.*

Concomitent aducem argumente suplimentare în favoare celor menționate din legislația privind descentralizarea administrativă (cum ar fi art. 12 din Legea nr. 435). Astfel, autoritățile publice locale se bucură, în condițiile legii, de autonomie financiară, adoptă bugetul lor propriu care este *independent și separat de bugetul de stat.*

La rândul ei Legea nr.436 (art.3, 4 și 6) prevede că APL beneficiază de autonomie decizională, organizațională, *gestionară și financiară*, au dreptul la inițiativă în tot ceea ce privește administrarea treburilor publice locale, exercitându-

și, în condițiile legii, autoritatea în limitele teritoriului administrat. Unitatea administrativ-teritorială este persoană juridică de drept public și *dispune, în condițiile legii, de un patrimoniu distinct de cel al statului și al altor unități administrativ-teritoriale*. Raporturile dintre autoritățile publice centrale și cele locale au la bază principiile autonomiei, legalității, transparenței și *colaborării în rezolvarea problemelor comune*. Între autoritățile centrale și cele locale, între autoritățile publice de nivelul întâi și cele de nivelul al doilea *nu există raporturi de subordonare, cu excepția cazurilor prevăzute de lege*. *Autoritățile administrației publice centrale consultă asociațiile reprezentative ale autorităților administrației publice locale în problemele ce țin de administrația publică locală*. În acest sens și în mod normal, autoritățile publice locale sunt singurele care sunt în drept să decidă, în dependență de circumstanțe, amânarea sau stoparea procesului de achiziții publice. Nicidecum, autoritățile centrale.

De asemenea, atragem atenția asupra faptului, că procesul de organizare a licitațiilor este unul destul de anevoios și de lungă durată, iar blocarea și/sau târăgănarea achizițiilor vor duce la faptul că autoritățile locale NU vor putea realiza anumite lucrări/investiții în perioade și termene corespunzătoare: astfel, multe lucrări sub aspectul calității și posibilității realizării lor, vor fi afectate (vremea rea - ploi, înghețuri, etc.).

În afara celor menționate mai sus, au fost încălcate toate prevederile legale naționale și internaționale în vigoare pentru Republica Moldova privind obligativitatea consultării APL și structurilor sale asociative în **toate** chestiunile care-i vizează (de ex. art. 6 din Legea nr.436 privind administrația publică locală, art. 4 al Cartei Europene a autonomiei locale etc.).

În contextul celor menționate, CALM cere respectarea cadrului legal al Republicii Moldova din domeniul administrației publice locale, readucerea în cadrul juridic/legal al acțiunilor Agenției Achizițiilor Publice, asigurarea distincției între bugetele locale și cel de stat în cadrul procesului de achiziții publice, precum și deblocarea urgentă a procesului de achiziții publice prin asigurarea accesului APL la publicarea în Buletinul Achizițiilor Publice a invitațiilor de participare la procedurile de achiziții publice de bunuri, servicii și lucrări finanțate din bugetele locale.

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

